

A-I/4/2249/18

द्वितीयसत्रार्थम्

चतुर्थपत्रम्

वक्ष्यव्याकरणम्

पृष्ठानि- 10

परीक्षार्थिनं प्रति निर्देशाः

(छात्रैः ध्यानेन पत्रनाम विषयनाम च स्पष्टतया लेखनीयम्)

अस्मिन् भागे अनुक्रमाङ्कः केन्द्रनाम संख्येत्यादिकं किमपि

न लेखनीयम्। परीक्षार्थी लेखनात् पूर्वं रिक्तस्थानानि पूरयतु।

पृष्ठभागे प्रदत्तान् निर्देशान् च सावधानतया पठतु, दृढतया च पालयतु।

ये छात्राः सावधानेन निर्देशानुरूपं न प्रपूरयिष्यन्ति

तेषाम् उत्तरपुस्तिका निरस्ता भविष्यति।

छात्रैः ध्यानेन स्पष्टतया लेखनीयम्

परीक्षाकेन्द्रनाम

गूढाङ्कः

छात्रेण न लेखनीयः

अनुक्रमाङ्कः (अंकेषु).....

अनुक्रमाङ्कः (शब्देषु).....

कक्षा.....वर्धनाम.....

विषयः.....पत्रसंख्या.....

प्रश्नपत्रकोडः.....

दिनाङ्कः.....दिनम्.....

परीक्षार्थिनः हस्ताक्षरम्

पूर्णनाम.....

निरीक्षकहस्ताक्षरम्

पूर्णनाम.....

दिनाङ्कः.....समयः.....

कक्षानाम.....वर्धनाम.....

विषयः.....पत्रसंख्या.....पत्रकोडः.....

दिनाङ्कः.....दिनम्.....

गूढाङ्कः

छात्रेण न लेखनीयः

प्रश्नाङ्काः	1	2	3	4	5	6	7	8	योगः
प्राप्ताङ्काः									
प्रश्नाङ्काः	9	10	11	12	13	14	15		अ
प्राप्ताङ्काः									
प्रश्नाङ्काः	16	17	18	19	20				अ/ब
प्राप्ताङ्काः									
प्रश्नाङ्काः	21	22	23	24	25	ब योगः	26		स
प्राप्ताङ्काः									

सम्पूर्णयोगः शब्देषु.....

पूर्णयोगः

ह० गणकस्य

पूर्णनाम

ह० मुख्यपरीक्षकस्य

पूर्णनाम

ह० परीक्षकस्य

पूर्णनाम

समयः घण्टात्रयम्

अ. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

1. जातेः नामार्थत्वे किं प्रमाणम्?

उ०

.....

.....

2. कारकस्य नामार्थत्वे किं प्रमाणम्?

उ०

.....

.....

3. व्यक्तिः नामार्थो भवति, कस्य मते?

उ०

.....

.....

4. सुपां सुपा समास इत्यस्य किमुदाहरणम्?

उ०

.....

.....

5. सुपां धातुना समास इत्यस्य किमुदाहरणम्?

अथवा

'जहिस्तम्बः' इत्यत्र केन समासः?

उ०

.....

.....

6. 'सूपप्रति' इत्यत्र कः समासः? केन च सूत्रेण?

उ०

7. के व्यपेक्षावादिनः?

अथवा

शब्दः स्वरूपतः प्रकाशकः, ज्ञाते सति वा?

उ०

8. 'निवृत्तपदार्थकः' इत्यस्य को विग्रहः? कश्चार्थः?

अथवा

'अब्राह्मणः' इत्यत्र नञर्थः कः?

उ०

9. 'अनुदरा कन्या' इत्यत्र को नञर्थः?

उ०

10. का अभेदैकत्वसंख्या?

उ०

11. अव्ययकृत्प्रत्ययानां कोऽर्थः?

अथवा

'वाक्यस्फोटोऽतिनिष्कर्ष' 'अतिनिष्कर्ष' इति पदेन कोऽर्थोऽभिव्यज्यते?

उ०

12. कति स्फोटाः ?

उ०

13. 'घटेन' इत्यत्र का प्रकृतिः कश्च प्रत्ययः ?

उ०

14. वर्णेषु अवयवाः सन्ति न वा ?

उ०

15. व्यक्तयः सत्या असत्या वा ?

अथवा

अपवर्गस्य द्वारं किमस्ति ?

उ०

ब. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

(5×6=30)

16. अत एव गवित्याह भू सत्तायामितीदृशम् । न प्रातिपदिकं नापि पदं साधु तु तत् स्मृतम् ॥

इति श्लोकं व्याख्यात ।

उ०

17. अषष्ट्यर्थबहुव्रीहौ व्युत्पत्त्यन्तरकल्पना । क्लृप्तत्यागश्चास्ति तव तत् किं शक्तिं न कल्पये ॥
इति कारिकां व्याख्यात ।

अथवा

असाधुरनुमानेन वाचकः कैश्चिदिष्यते । वाचकत्वाविशेषे वा नियमः पुण्यपापयोः ॥
इति व्याख्यात ।

उ०

18. नञ्‌र्थाः कति? के च ते? सोदाहरणं लिखत।

अथवा

कृत्तद्धितसमासेभ्यो मतभेदनिबन्धनम् । त्वतलोरर्थकथनं टीकायां हरिणा कृतम् ॥

इति कारिकां व्याख्यात ।

36

19. अभेदैकत्वसंख्याया वृत्तौ भानमिति स्थितिः। कपिञ्जलालम्भवाक्ये त्रित्वं न्यायात् यथोच्यते ॥

इति कारिकां व्याख्यात ।

अथवा

अव्ययकृत इत्युक्तेः प्रकृत्यर्थे तुमादयः। समानकर्तृकत्वादि द्योत्यमेषामिति स्थितिः॥

इति कारिकां व्याख्यात ।

३०

20. पदे न वर्णा विद्यन्ते वर्णेष्वयवा न च । वाक्यात्पदानामत्यन्तं प्रविवेको न कश्चन ।

इति कारिकां व्याख्यात ।

३०

एकः प्रश्नः समाधेयः ।

(1×20=20)

21. सुपां सुपा तिङा नाम्ना धातुनाऽथ तिङां तिङा । सुबन्तेनेति च ज्ञेयः समासः षड्विधो बुधैः ॥
इति कारिकां व्याख्यात ।

अथवा

वाक्यस्फोटोऽतिनिष्कर्षे तिष्ठतीति मतस्थितिः । साधुशब्देऽन्तर्गता हि बोधका न तु तत्स्मृताः ॥

इति कारिकां व्याख्यात ।